

Nostalgi hos Ivar i Sälboda

Den käre gamle lien

Vägen slingrar sig inte längre förbi Kranstorpet och ner för Hätte-backen, den har fått en rak asfalterad sträckning. Inte heller finns tjuren kvar hos Ivar i Sälboda, dit man ledde kossorna längs vägkanten då det var dags för betäckning. Men minnena finns, och de väcks till liv vid samtalet kring kaffebordet — och när Ivar plockar fram lien för att slå gräs bakom lagårdsknuten.

Sommars liv

— Lien är på avskrivning, men för å "höfse å litte" är den det bästa.

Jössehärningen Ivar Olsson har alltid varit en stor människa. Det var han som kom när kvigan ramlat i bäcken, som körde hästen framför plogen vid potatissättningen och som slaktade grisen före jul. Vid närmare 75 års ålder är han fortfarande aktiv, även om sonen har tagit över gården och jordbruket. Åsikter och funderingar över livet fattas inte. Det blir en hel del filosoferande över lien.

Fruentimren kom med kaffe

— Det var mer liv på bygden förr. Nu är det en gubbe med traktor och hörlurar!

Förr hjälptes grannarna åt. En eller ett par körde häst med skrinda när det var dags för höskörden, medan de andra hässjade av. Bengt på "Stranna", Kalle på Nyby och Viktor i "Stejale", han som var som en hus-tomte...

— Så är det inte idag och det syns i sjukannmälningarna. Ivars uppfattning är bestämd; folk mår dåligt.

Förr var det roligt att arbeta.

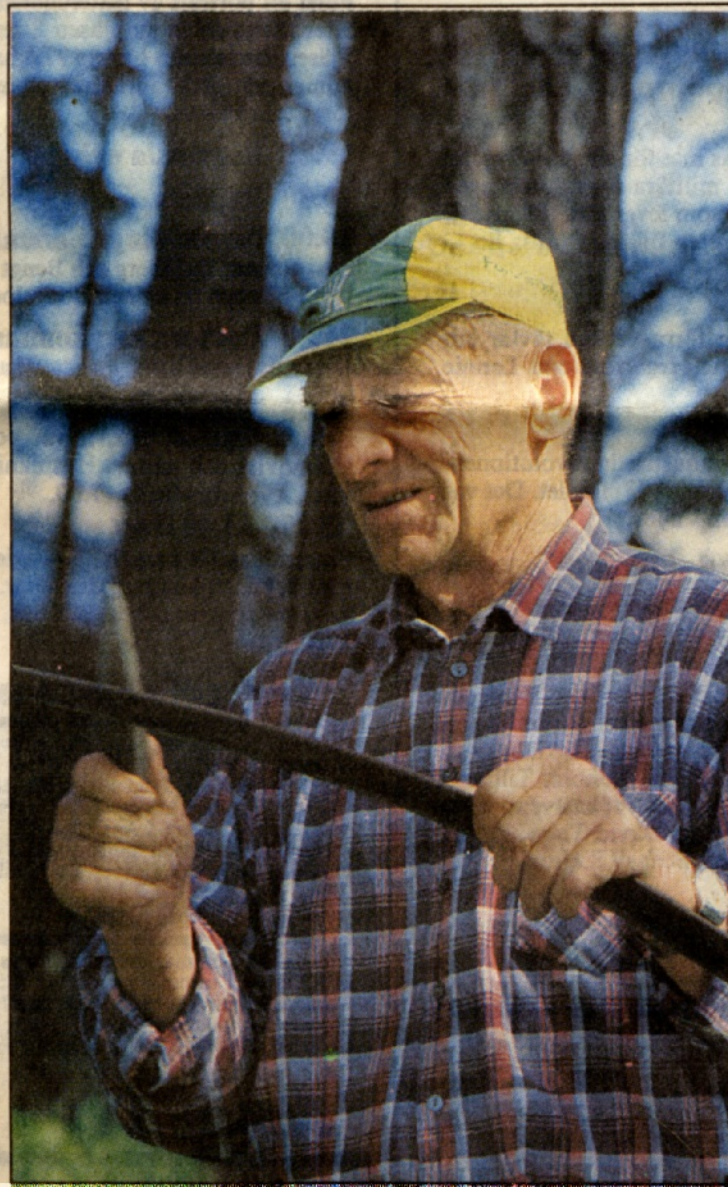

Foto: KARIN SIDENVALL

— Bara lien är vass, så är det roligt att slå. Då och då tas brynet fram ur fickan.

Men ett dagsverke var långt, från sju på morgonen till sju på kvällen eller ännu längre.

— Bästa stunden var när fruentimren kom med kaffekorgen.

Ja, det är många korgar hon har fyllt, Dagny, som är Ivars fru och arbetskamrat. Med kaf-

fe, svagdricka och bredda smörgåsar.

Och många gårderna hon har räfsat! För det var fruentimersgöra det, att göra rent när karlarna gjort sitt med högaffel och släpräisa.

— Åjo, visst var det roligt, för det blev ju så fint!

Hacke-slått

— I min gröna ungdom var jag med och skar brödsäd med lie, minns Ivar. Då gick man samman, tio-tolv stycken. Man skar säden, hette det, medan gräset som slogs kallades hacke-slått.

Det var far som lärde honom slå, så fort han blev duglig.

— Då var man stolt! Det var inte så farligt på den tiden, idag ska ungdomen sysselsättas och skyddas. De bygger inte upp kroppen på ett naturligt sätt som förr.

— Och ordningen var också bättre. Man såg vad som skulle göras, när buskarna längs diken skulle slås.

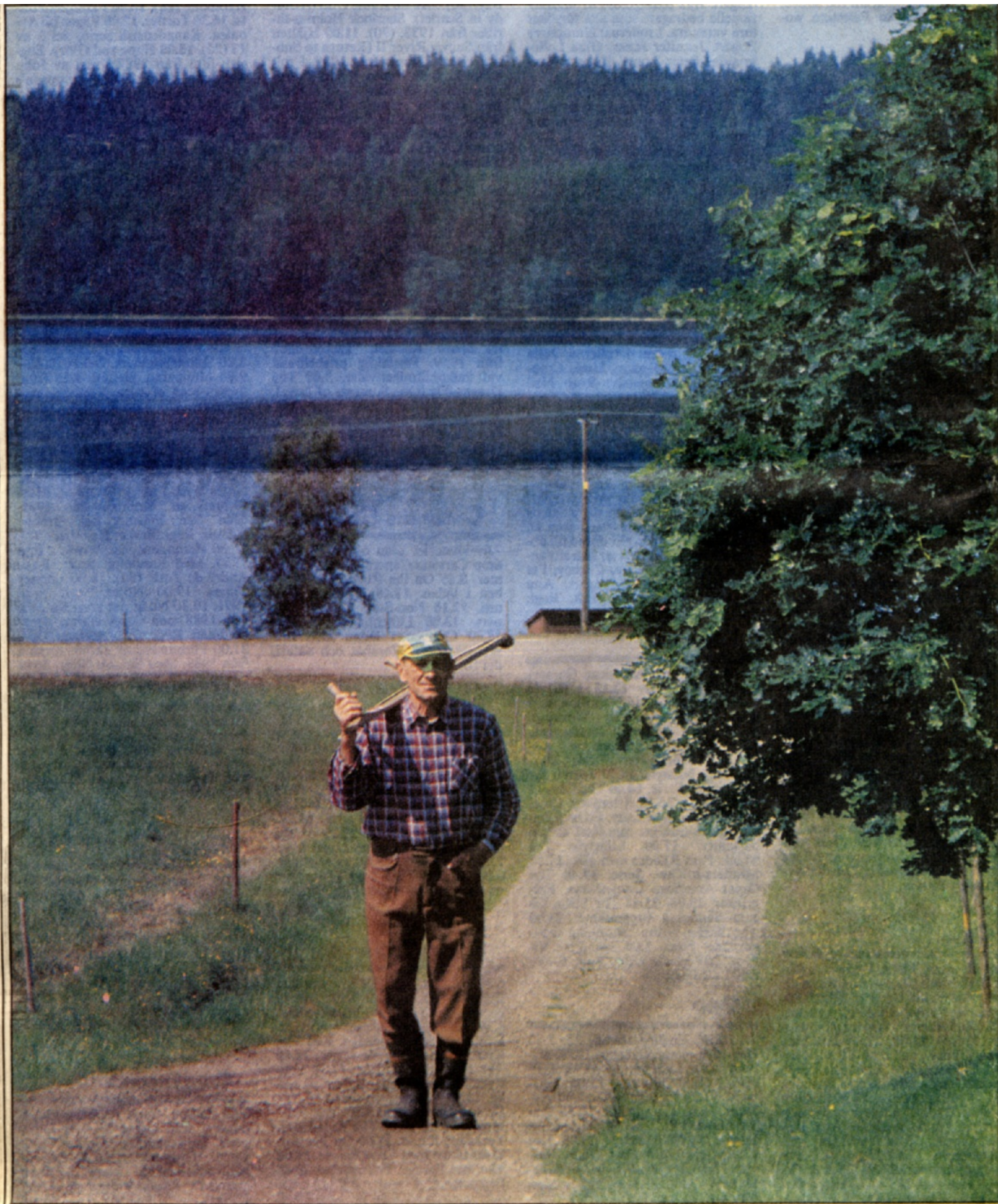
Det gör Ivar än idag runt gården öst om Bjälvern, med den kraftigare busk-lien. Här har den inte ersatts av röjsåg och trimmer. Även brännässlorna i den tomma hönsgården åker med och mellan stockar och stenaar är lien oslagbar.

Torpare under Bryssel

— Ordningen kommer tillbaka när pengarna tar slut. Han är övertygad om att utvecklingen inte kan fortsätta som den gör, med en administration som bara ökar och fördyrar. Att gå med i EG är fel. Vi blir torpare under Bryssel. Jämför hur det blev med storkommunerna. Innan sammanslagningen kände folk varandra och de styrande visste vad det gällde.

Ryggen är en aning böjd och benen har krokmat, men schvunget i lie-tagen är det inget fel på. Gårdens häst, som inte längre är av nordsvensk arbetsras utan en smäcker rikhäst till barnbarnet, skyndar fram när Ivar börjar slå. Ett fång av nyslått saftigt gräs tas tacksamt emot.

KARIN SIDENVALL

Där på axeln har den vilat många gånger, lien som Ivar slagit buskar med längs Bjälverns strand.

Foto: KARIN SIDENVALL